

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مفهوم شناسی و مدیریت

طغیان

در سرآیند و صنعت

مؤلف: محمد علی آبادی

نشر وهار درفت

مفهوم شناسی و مدیریت طغیان در قرآن و سنت

سرشناسه: علی آبادی، محمد، ۱۳۵۱ -

عنوان و نام پدیدآور: مفهوم شناسی و مدیریت طغیان در قرآن و سنت / مؤلف محمد علی آبادی.

مشخصات نشر: بیرجند: نشر چهار درخت، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۱۰۵ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۲۱-۲۱-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۸۱ - ۸۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: طغیان (فقه)

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۶۷۴۸/۶/۱۹۸ Bh

رده بندی دیویی: ۳۷۹/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۹۷۶۱۹

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤلف می باشد.

مؤلف: محمد علی آبادی

ناشر: نشر چهار درخت

چاپ اول: ۱۳۹۳

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

امور فنی و طرح جلد: نشر چهار درخت

محل نشر: بیرجند

چاپ و صحافی: مهرنگ

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۲۱-۲۱-۲

قیمت: ۶۵۰۰۰ ریال

خرید اینترنتی این کتاب در سایت www.4derakht.ir

بیرجند - خیابان شهید مطهری - شهید مطهری ۲۳

مقابل کتابخانه الغدير - نشر چهار درخت

تلفن: ۲۲۳۴۷۸۰ - ۰۵۶۱ همراه: ۷۱۵۵ ۵۶۱ ۰۹۱۵

www.4derakht.ir

نشر چهار درخت

فهرست

۱	پیش‌مقدمه
۵	مقدمه
۹	فصل اول: واژه پژوهی طغیان
۱۱	الف (فقه‌اللغه
۱۲	«کلا»
۱۶	ان
۱۶	الانسان
۱۶	لیطغی
۱۸	ان راه
۱۸	استغنی
۲۱	مفهوم استغنا در ادبیات فارسی
۲۶	ج) تفسیر
۲۹	فصل دوم: مفهوم شناسی طغیان
۳۱	سوره علق
۳۴	طغیان چیست؟
۳۷	عوامل و زمینه‌های طغیان
۳۷	۱ - احساس بی‌نیازی (استغنی)
۳۸	۲ - خود برتر بینی (استکبار)
۳۸	۳ - انکار معاد و قیامت
۳۹	۴ - رفاه زندگی
۳۹	۵ - سوء استفاده از نعمت اختیار
۴۰	۶ - شقاوت
۴۰	۷ - فرزند ناصالح

۴۱.....	۱ - عدم تزکیه
۴۲.....	۹ - لعن و نفرین الهی
۴۳.....	۱۰ - نقض قسم
۴۴.....	علائم و نشانه‌های طغیان
۴۵.....	۱ - بخل
۴۷.....	۲ - ثروت و زینت فراوان دنیا
۵۰.....	۳ - فسادگری
۵۱.....	۴ - تکذیب معجزات و آیات الهی
۵۱.....	۵ - کینه‌ورزی و دشمنی با یکدیگر
۵۲.....	۶ - توقعات بی جا
۵۳.....	۷ - تأثیر پذیری از جریان‌ات غیردینی
۵۴.....	۸ - تحیر و سرگردانی شدید
۵۵.....	۹ - اتهام زنی و تهمت گرایی
۵۶.....	۱۰ - غضب الهی
۵۷.....	فصل سوم: نتایج و عواقب طغیان
۵۹.....	نتایج و عواقب و طغیان
۶۱.....	الف) نتایج دنیوی طغیان
۶۱.....	۱ - از دست دادن نعمات الهی
۶۳.....	۲ - هلاکت
۶۳.....	۳ - مسخ
۶۴.....	۴ - تحیر و سرگردانی
۶۵.....	ب) نتایج برزخی طغیان
۶۵.....	۱- آتش
۶۶.....	۲- معیشت ضنک
۶۸.....	ج) نتایج اخروی طغیان

۶۸.....	۱ - آب جوشان و چرکاب.....
۶۸.....	۲ - عذاب‌های طولانی.....
۶۹.....	۳ - محرومیت از آب و خنکی.....
۷۰.....	۴ - دخول در جهنم.....
۷۱.....	فصل چهارم: مدیریت و درمان طغیان.....
۷۳.....	مدیریت و درمان طغیان.....
۷۳.....	اهمیت درمان طغیان.....
۷۴.....	عوامل درمانی.....
۷۴.....	۱ - تقوا.....
۷۶.....	۲ - ترکیب و تهذیب نفس.....
۷۸.....	۳ - پندپذیری (تذکر).....
۸۰.....	۴ - یادمرگ و توجه به معاد.....
۸۲.....	۵ - درک حضور خدا.....
۸۴.....	۶ - توجه به خلقت خود.....
۸۵.....	۷ - خشیت.....
۸۷.....	۸ - کمک به دیگران.....
۸۸.....	۹ - تصدیق.....
۹۰.....	۱۰ - اظهار نیازمندی بخدا.....
۹۳.....	نتیجه‌گیری.....
۹۴.....	فهرست منابع.....
۹۴.....	فهرست منابع فارسی.....
۹۹.....	المُلَخَّص.....
۱۰۱.....	آیه نما.....

پیش‌مقدمه

الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطیبین
الطاهرین المعصومین

خداوند متعال را از عمق دل و جان سپاسگزاریم که ما را در مسیر هدایت ارزشمند خود قرار داد، و با ارسال رسل و تنزیل کتب بالاترین مقامات را کرامت فرمود، قرآن بی‌ظنیرش را بی‌هیچ دریغی نازل فرمود تا هدایتش را محقق و مسیر وصالش را چون روز روشنی بخشد، هدایتی که اگر به عنایت آن یگانه بی‌همتا نبود هرگز حاصل نمی‌شد و بشر در امتداد تاریخ پر فراز و نشیبش به دره‌ی هلاکت و ضلالت سقوط می‌کرد. از این رو بسیار شایسته و به‌جاست که او را به‌خاطر این نعمت عظمایش، در همه احوال، صمیمانه ستایش و سپاسگزاری کرد و با جان و دل در راه اطاعت و عبادت او کوشش نمود؛ مزید بر این نعمت عظمی، عطایی فرمود که اعظم نعم دنیا و آخرت است و آن وجود خاندان عصمت و طهارت و ذوات نورانی اهل بیت علیهم السلام است که هم خود چراغ روشن و هم روشنی بخش مسیر هدایتند، «جایگاه راز حقند و پناهگاه امر یزدان، ظرف علم خدایتند مرجع دستور او» و

۱. «هُم مَوْضِعُ سِرِّهِ وَ لَجَأُ أَمْرِهِ وَ عَيْنُهُ عَلِمُهُ وَ مَوْتِلُ حُكْمِهِ وَ كَهْوْفُ كُنْهِهِ وَ جِبَالُ دِينِهِ بِهِمْ أَقَامَ انْحِنَاءَ ظَهْرِهِ وَ أَذْهَبَ ارْتِعَادَ قَرَأَتِهِ»؛ نهج البلاغه (للصباحی صالح)، ص: ۴۷؛ «عترت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم جایگاه اسرار خداوندی و پناهگاه فرمان الهی و مخزن علم خدا و مرجع احکام اسلامی، و نگهبان کتاب‌های آسمانی و کوه‌های همیشه استوار دین خدایتند، خدا به‌وسیله اهل بیت علیهم السلام پشت خمیده دین را راست نمود و لرزش و اضطراب آن را از

میان برداشت؛ نهج البلاغه / ترجمه دشتی، ص: ۴۵

مصدق آیات کبرای الهی‌اند و قیس هدایت در وادی ظلمت دنیا‌یاند و مزید بر حضور مبارکشان، محبت به آنان را وسیله کسب حسنات و دفع بلیات قرار داد که هر کدام منتی است عظیم که خاضعانه باید بر عطایش شکرگزار بود و بر ناتوانی خویش در قدردانی از این نعمت‌ها اقرار کرد و این بیان نورانی قرآن را هدام زمزمه کرد: «...الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما كنا لنهتدی لولا ان هدانا الله...»^۱

پس از حمد و ستایش بی‌حد او و درود و صلوات بر خاندان پاک پیامبر عظیم‌الشان اسلام صلی الله علیه و آله، توفیقی حاصل شد تا در محضر قرآن و اهل بیت علیهم السلام به یکی از موضوعات مهم و قابل توجه در قرآن کریم که در آیات ابتدایی سوره مبارکه علق، در آغاز وحی بدان اشاره شده پرداخته و با بررسی و دقت در بیان نورانی قرآن و اهل بیت علیهم السلام به برخی از نکات این موضوع مهم دست یابیم.

البته آن‌چه مسلم است این پژوهش اندک قطره‌ای از دریای معانی آیات مقدس قرآن کریم و بیان والای اهل بیت است و این حقیر امیدوار است که اندیشمندان و محققین گران قدر علوم دینی با پرداختن گسترده‌تر به این موضوع مهم، گره‌های بزرگی از جامعه انسانی باز کرده و راه برای تعالی تشنگان سعادت هموار و این حقیر را از نظرات ارزشمند خویش بهره‌مند سازند.

این اندک تلاش را تقدیم میکنم به محضر مقدس قرآن کریم و اهل بیت علیهم‌السلام خاصه مولای حاضرمان حضرت ولی عصر روحی و ارواح العالمین لتراب مقدمه فداء و فرزند عزیز او حضرت امام روح الله الموسوی الخمینی رحمته‌الله که توفیقات خود را سراپا مدیون او میدانم او که قیام در راه خدا را سیره پاکش قرار داد و مجاهدت همیشگی اش راه را برای اعتلای ارزش‌های ناب اسلام باز نمود و به خلف صالحش حضرت امام سید علی حسینی خامنه‌ای که حضور و وجودش درهای امید را بروی همه مستضعفان دنیا گشوده است. امید به روزی که دل و دستان پر افتخارش در حکومت منجی عالم بشریت در آغوش و دستان مولایش آرام گیرد.

شایسته است از باب ادب و خضوع به آستان با عظمت معلمین و اساتید، از همه معلمان و اساتید بزرگوار خویش قدردانی نموده، بویژه استاد فرهیخته جناب آقای دکتر حسنی دامت توفیقاته که سعادت مصاحبت ایشان توفیقی شد برای کسب معارف بیشتر و زحمات بی دریغشان کلاس درسی بود برای این دانش آموز کمترین.

همچنین برخود لازم میدانم به روان پاک و مطهر پدر بزرگوارم درود و صلوات خدا را نثار کرده و مغفرت حضرت حق را برای ایشان طلب نموده و امید دارم که بر خوان لطف و عنایات اهل بیت علیهم‌السلام مهمان شده و به دعای خیر مولایش حضرت حسین بن علی علیه‌السلام مشمول رحمت خدا گردد و سیاس خود را از تلاش‌های فراوان و بی دریغ مادر مهربانم ابراز نمایم و از خداوند متعال طول عمر با برکت و عافیت برای ایشان و توفیق خدمتگزاری به وجود مبارکشان را برای خود و برادران و خواهرانم، آرزو نمایم.

محمد علی‌آبادی - بهار ۹۴